

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt árjegyzék szerint számít fel.

Érő vetések.

(A belügyminiszter figyelmébe.)

Ha már Sima Ferenc, úgy is, mint egy nagy párt vezetője, úgy is, mint Csongrád-megye egyik agyon-közigazgatott kerületének országos képviselője Magyarországnak belügyminiszterének a figyelmébe ajánlja a vezércikkét, amelyet lapunknak 1890. februárja óta nem olvasása sugalmazott neki: hadd forduljunk mi is a kegyelmes úrhoz, minden hangzatos cím helyett a sajtó egyszerű munkáisi jogán, akiknek kötelességük a közdolgozatok és közszereplőköt ellenőrizni.

Mi nem fogunk távolról sem epéskedni, hanem konkrét adatokat, köz-tudomású tényeket vizsgálunk e magas ítélőszék elé, hadd lássuk: vajon ennek lesz-e nagyobb az erkölcsi súlya, vagy a fékevesztett indulatnak.

Magyarország belügyminiszteréhez intézzük egyenesen a szavunkat. Ha akarja: könnyen meggyőződést szerezhet magának arról, hogy ez a szó igaz; de intézzük a józan és elfogulatlan közönséghez is, mely könnyen lesz képes különbséget tenni ítéletében a két cikk tartalmának erkölcsi értéke közt és nem félünk, hogy ez az ítélet reánk sújt legyen.

Az 1892-ik évi január hóban volt orsz. képviseléválasztásokhoz kell visszanyúlunk.

Országszerte volt ez a képviseléválasztás, de amíg máshol, széles e hazában a harc kiküzdése és eldőlése után a kedélyek lecsillapultak; amíg máshol mindenütt napirendre tértek át annak összes izgalmai és küzdelmei fölött; amíg máshol a közszereplők elfeledték mindazt, ami a választási küzdelem hevében rajtuk sérelem eshetett s viszont feledtetni igyekeztek, ha hogy ők mást viszont sértettek: addig egészen ellenkezően történt ez nálunk

A demagógia, mely az örökös izgalomban, a néplázításban találja tápláló erejét, nálunk a képviseléválasztás után és azóta sem pihent meg egy percére sem.

Rávetette magát a községekre s azoknak társadalmi, köz- és egyházi életére egyformán, hogy a népet harangirozza világi és egyházi hatóságok ellen.

Es különösen Sándorfalva, Algyő és Tápé községek eddig legbékésebb és — sajnos — legnyomasztóbb anyagi

viszonyok közt élő népe az, amely örökös izgatások médiuma lón, amelyet egyre és öröklé az egyházi és világi hatóságok, a két előbb nevezett község lakosságát a földesurai ellen is tüzeltek.

Beszervezték e községekben az úgynevezett 48-as népköröket, a nélkül, hogy azokat figyelmeztették, hogy az országos törvények értelmében az ily körök miniszterileg jóváhagyott alapszabályok nélkül fent nem állhatnak és tették ezt pusztán azért, hogy e népkörök gyűjtőhelyei legyenek a demagóg lázongásoknak.

Igy hintették el mindenfelé az izgatások üszkét és ime, az elhintett mag milyen szépen érik meg, hogy maholnap a vármegyének hol egy hol más községében csapjon fel a felkorbácsolt szenvedélyek mindent felemészítő lángja.

Határozottan megállapítható pedig, hogy mindez tervszerűen történt és hogy minden kímálkozó alkalmat menten arra használtak fel, hogy a közrend, a világi hatóságok ellen irányuljon minden támadás, minden lázongásért egyenesen a világi hatóságok vádoltassanak a nyilvánosság előtt, hogy így ezek ellen nőttön-nőjjön az elkeseredettség, — alkalomadtán aztán a nyilt lázadás is ellenük irányulván.

Csak két konkrét esetet hozunk fel ennek az igazolására; a gyevi barát: Kovács Kálmán és a tápéi kántortanító: Velkei Kálmán esetét.

A világi hatóságoknak e két ügy egyikében sem volt semmi része.

Az algyői káplán-barát fölöttes hatósága épp úgy, mint a tápéi kántortanítóé: az egyházi hatóság, a megyés püspök. Ennek állott csupán jogában alantasai ellen feyelemileg eljárni, ezt meg is escelekdte, de ez ügyek egyikére sem volt módjában a világi-hatóságnak semmiféle befolyást sem gyakorolni, nem volt joga e fegyelmi ügyek miként való elintézéséhez hozzászólni.

Es Csongrádvármegye világi hatóságai nem is escelekdtek ezt. Sőt határozottan állítjuk, hogy sem magán — sem hivatalos értesülésük nem volt arról: vajon visszarendelte-e a megyés püspök Kovács Kálmán gyevi barátot a zárdába és fegyelmileg elmozdította-e Velkei Kálmán tápéi kántortanítót az állásától — mindaddig, amíg a püspöki jogerős határozatok végrehajtásának ideje elérkezővén, egyszerre mint — hivatalosan felszólított — végrehajtó hatalom nem volt

kénytelen minderről tudomást szerezni.

Miért volt szükség a jogerős püspöki határozatok végrehajtásánál a világi hatalomhoz fordulni? Miért kényszerült a világi hatóság ezen — tőle egészen függetlenül elintézett fegyelmi ügyekbe — mint végrehajtó közege beavatkozni?

Egyszerűen azért, mert szépen megérett akkorra az örökös izgatások vetése, amelynek magját a községekben a demagógia az 1892-iki országos képviseléválasztások óta olyan gonddal és fáradhatatlanul ápolja; azért, mert a váci megyés püspök által Algyőn és Tápén — saját jog- és hatáskörében — elmozdított alantasai az érő vetést igen ügyesen tudták a maguk javára, mint a demagógia ottani végrehajtó közegéi felhasználni és a szegény népet feltűzelték arra, hogy — ha kell — nyilt lázadásban is szegüljenek ellent a püspöki rendelet végrehajtásának, mely őket az állásuktól fosztja meg.

Algyőn és Tápén egy az a játék ismétlődött. A világi hatóságoktól teljesen függetlenül ítélkező és fegyelmi jogot gyakorló egyházi hatóság rendeletének végrehajtása ellen szegült a kedélyében bűnös könnyelműséggel felzaklatott nép és természetesen, hogy ez az egyházi hatóság a világihoz, mint végrehajtó hatalomhoz volt kénytelen segítségért fordulni, ha érvényt akart szerezni a fegyelmi határozatának; ezzel pedig ravasz módon el volt érve a demagógia tulajdonképpen való célja: hogy t. i. a világi hatóság kényszerüljön vég-eredményében szemben állani a lázongó néppel.

Hogy ez tényleg így van, hogy a községekben rendszeresen és fáradhatatlanul üzött izgatások célja egyenesen ez: kétségtelenül kitűnik abból, hogy nyomban, amint a világi hatóság, mint egzekutív erő kénytelen volt az egyházi hatóság rendeleteinek érvényt szerződni, törvényes kötelességénél fogva előállani és a lázadókkal szembeszállva, a kis helyi forradalmaknak gátat vetni. — Tápén épp úgy, mint Algyőn nem késett a megyei demagógia hírlapilag e világi hatóságokat nyilt erőszakoskodással, a szegény ártatlan nép zsarnok letiprásával vádolni, sőt a népet most már egyenesen és szintén nyiltan e világi hatóságok ellen lázítani.

Ha Magyarországnak belügyminisztere szavainak igaz voltában kételkednék: ám készséggel rendelkezésére bocsátjuk az itt megjelenő demagóg újság erre vonatkozó számait. Lássá meg

ezekből: mi veszedelem magjai lettek itt rendszeresen a község népében elhintve. De ez esetben jogosan elvárjuk ugyanattól a belügyminisztertől e szegényt, csakugyan agyonnépboldogított vármegye nyugalma és békéje helyreállításának érdekében, hogy a ma talán még orvosolható bajt szanálni és a lázító cikkek íróit a törvény szigorával sújtani siessen.

Hogy pedig úgy a belügyminiszter, valamint a nagy község teljesen megismerjék: milyen fokú lelkiismeretlenséggel úzik a helyi demagógok az ő lapjukban az egyházi és világi hatóságok ellen való igaztást, ám olvasásuk el mindazt, ami a »Szentesi Lapban« a tápéi lázadásra vonatkozóan az eljáró világi hatóság ellen írva lett és vessék ezt a lázító cikket össze az üldözött mártír, a zsarnok és átkos megyei hatalom által csupán Sima pártiságáért állítólag a községből kiutasított Velkey Kálmán itt következő nyílt kérvény nyilatkozatával, vagy közönyt nyilvánításával, melyet a »Szegedi Napló« f. évi 10-ik számában tett közzé s mely szó szerint való szövegében így hangzik:

„Közönyt nyilvánítás.

Alólirott, midőn Tápé községből végleg távozom, el nem mulasztatom hálás köszönetemet kifejezni Cicatricis h. alispán, kiküldött megyei főjegyző úrnak, valamint Hegedűs István tápéi községi jegyző úrnak és a képviselő-testületnek, végelembocsájtásom folytán utalványozott végkielégítésért.

Velkey Kálmán,
kántor-tanító.

Mi indította a tápéi kántor-tanítót e közönyt nyilvánítás közzétételére?

A tudat, hogy vele csakugyan a leghumánusabban bántak el; hogy arra utasították ugyan hivatalosan — miszerint a kántor-tanító lakot 48 óra alatt el kell hagynia és utódja rendelkezésére bocsátania; de amikor arra hivatkozott, hogy télviz idején minden nélkül marad és ez ellen segítséget, anyagi támogatást kért, a hatóságok még e segélynyújtást sem vonták meg tőle, emberbaráti érzületekben.

De azért az igaztás egyre folyik megénkben az egyházi és világi hatóságok ellen, a demagógia vetése egyre érik s ki tudja: mikor vezet nem ily békés lefolyású, hanem véres lázadásokra?

Erre hívjuk mi fel a belügyminiszter figyelmét, mert ezzel érdemes és egyszer már idején való is lesz komolyan foglalkozni.

Nyilatkozó polgármester. Szentes város polgármestere, Burián Lajos nyilatkozott tesz közzé ellenünk a »Szentesi Lap« f. évi 6-ik számában.

Azt állítja, hogy ez, ami lapunk f. évi 4-ik számának vezércikkében arról volt írva, hogy ő Sima Ferencnek az általunk közölt hatóságai bizonyítványt kiadta, sőt az egész cikk, elejétől végéig valótlanság az utolsó betűig, mert ő ilyen hatóságai bizonyítványt soha senkinek ki nem adott.

Ezenkívül tudatja a községgel, hogy kiadta a város összes hivatalainak a parancsot, mely szerint jövőben a lapunk azeitől semmi nem értesítést ne kapjon, figyelmezteti tehát

a községet, hogy a városi dolgokra vonatkozó közleményeinket tartózkodással fogadja, mivel azok önkényes kombináción alapulnak.

Annai bizonyos, hogy Burián Lajos ez a naiv nyilatkozata cseppet se fájdította meg a fejünket.

Amit irtunk: azt az első betűtől az utolsó fentartjuk ma is és miután Szentes város polgármestere a f. hó 16-án beadta a kérvényt az alispáni hivatalnál az iránt, hogy lapunk szerkesztője ellen a sajtóper hivatalból való megindítására a szükséges lépéseket tegye: egész nyugodtan tekintünk ezen sajtóper elé, amikor az esküdtékek előtt mondunkban lesz bizonyítani: igazat irtunk-e vagy hamis vádat közöltünk a lapunkban?

Csupán egy dolog van, amit a közleményünkben helyre kell igazítani, mint egészen akarunkon kívül esett sajtóhibát. Azt nevezetesen, hogy a polgármester által kiállított hatósági bizonyítvány, a melynek a részére történt kiszolgáltatását a lapjában Sima Ferenc maga is elismeri, nem az 5803 számot, hanem az 5893/893 iktatószámot viseli.

Még azt is megengedjük, hogy ma nem ez a szövegű bizonyítvány van Sima Ferenc birtokában, de hogy az itt kiigazítva közölt iktatószámú bizonyítványt úgy szót, mint mi a lapban hoztuk, ezt az illetékes fórumon nem lesz nehéz bebizonyítani.

A nyilatkozó polgármesternek a famózus nyilatkozatát bevezető ékes stílyakörleteira, valamint az azt záró hatalmi rendeletre nem reflektálunk.

Az elsőre azért nem, mert jónevelésű ember soha nem használ a közéleti harcokban aféle stílust, mint Burián Lajos, de végre nekünk nem feladatunk az izlészt csiszolni, vagy nevelés hiányait most, a tisztesebb korában, jóakarató figyelemzeteésekkel elenyésztetni.

A másodikra pedig azért nem, mert az egész dörgedelmes paszkodásnak a legkisebb súlyt sem tulajdonítunk. Az legfőleg kis gyermekek riogatására jó.

Eddig se tapasztaltuk — az ő polgármestersége ideje óta — Szentes ügykezelésében sem a jóakarató irántunk, sem a nyilvánosság iránt kötelező elökezenységet. Mikor pedig valamit megtudunk szükségesnek látszik, meg fogjuk azt tudni Burián Lajos ellenére is, sőt éppen ő tőle, ha akarjuk.

Városi közgyűlés.

Tekintetes szerkesztő Uraim!

A mint megtudtam, hogy a f. hó 15-én városi közgyűlés lesz s hogy ezen közgyűlés tárgysorozata keretében bentfoglalatik a villamvilágítás ügye is, mentem megérlelődött bennem a gondolat, hogy a jelesnek ígérközű közgyűlést végig élvezem.

Gondolatomat tett követte. Ott voltam elejétől végéig s mondhatom, hogy nagyobb élvezetben mint itt, aligha részesültem volna bármelyik híres komédiában.

Lehetetlen azonban a megkezdett élvezet mámorító tengerében tovább nem úsznom; lehetetlen a végig élvezett közgyűlés fényes lefolyását meg nem írnom. Epen ezért engedjék át nekem, kedves szerkesztő uraim az élvezetek azon legnagyobbikát, hogy erről a megjátszott közgyűlésről én írjam meg lapjuk számára a tudósítást.

Az előadás kezdetét vette délelőtt 9 órakor, a mikor is Burián Lajos valódi polgármester, kellő számú pártfőruki kezeknek illő megszorogatása után a gyűlést annak rendje és módja szerint megnyitván, legnagyobb csodálkozásomra minden szokásszerű interpellációs veszekedés nélkül lehetett a tárgysorozatra térni, melynek négy első pontján minden akadály nélkül futottak át, elfogadva a szakosztályi javaslatokat.

Az ötödik pont: Herczka Zsigmond aljegyző fizetési különbözet-igénye ügyében már volt némi kis vita, de végre mégis 100 frt megszavazása után ezen is átestek.

Következett Kléner György vágóhid-felügyelő kérvénye 72 frt évi fizetés iránt. Természetesen, ennek a fényes évi fizetésnek

megadása sokkal nagyobb nehézségekbe ütközött, mint Herczka Zsigmond 750 frt évi fizetés húzó aljegyző részére 100 frt fizetési különbözet megszavazása. Első szónokul e tárgynál Kátai Pál János emelkedett fel.

Oh szegény, szerencsétlen pikulás: Kléner György! elképzelem, mennyire megrökönyödött, látva a nagy Kátai Pál János haragolt morogva, mindazonáltal fényes ábrázolat, a mint szónokolni kezdett, hogy hiszen 50 frt évi fizetés is sok, hogy ő nem kap annyit se és mégis él; elképzelem, mint hagyott el a remény, a mikor a bölcsnek apja: Udvardi Sándor, továbbá Varga Benjamin és Patkai József is ugyanezen a véleményen voltak. Bizony, bizony nem adtam volna e pillanatban a te évi 72 frt fizetésedért a legjobb akarat mellett sem 50 frtot és egy piculát.

Amikor azonban Szeder János és még néhány más bőkezőbb képviselő beszéde is elhangzott, emelkedni kezdett előttem évi fizetésed ázsója, úgy, hogy Burián polgármester pártol szavai után már biztosítva láttam jövődet, megszavazva évi 72 frt fizetésed; a minthogy ez valóban meg is történt. Most már hát, Kléner György, te élhetsz boldogan és vidámul, hiszen 72 frt évi fizetését húzól a várostól.

Következő tárgy az állatorvosi hivatal javadalmazása tárgyában kelt szakosztályi jelentés, a mely pedig igen bőles vala, szólnak akképen, hogy választassék egy másodállatorvos 400 frt fizetéssel, a jelenlegi állatorvos fizetése pedig 200 frtról 300 frtra emeltesék fel, azért — mint a szakosztályi vélemény mondja, — hogy a választandó új és a már meglévő jelenlegi állatorvos fizetési között meg legyen a helyes arány.

No hát, hogy miben látja itt az érdemes szakosztály az arány helyességét, azt emberi véges elmével felfogni vajmi nehéz. Maga a közgyűlés is belátta, hogy neveltséges volna ezt így megcsellekenni, azért úgy határozott, hogy mindkét állatorvosnak 300—300 forint fizetést ad. Hogy aztán még így is kap-e majd a város ez állásra megfelelő pályázót, arra annak idején rálesünk.

Megbocsássanak kedves szerkesztő uraim, de hogy a tárgysorozat 8. pontjánál mi lett légyen elhatározva, vagy hogy egyáltalán lett-e valami határozva? — arról mind e má napig halvány fogalmam sincs, mert e pontnál az történt, hogy a mint László Vilmos dr. és Burián polgármester a fölött vitakoznának, hogy a felügyelő hol lakjék, a kórháznál-e, avagy a szegény-menháznál? — hát egyszerre lélekszakadva belibben a terembe Bologh János és se kérde, se hallva, üstökének kellőleg való hátracsapása után, diadalmas mosollyal ajkai körül, szelnek ereszticstetjes szózatát, mondván, hogy nem hiába bizta meg a képviselőtestület az ő szerény egyéniségét, mert ime a miniszter úr ó nagy-méltósága, az ő saját külön kérélem folytán megengedte a vásároknak a régi rendszer mellett való megtarthatását. Végzé pedig szavaltat azzal, hogy: »itt leszen az irás, olvassatok.« Keletkezett aztán erre olyan életlen éljenés és nem tudom én mi mindenféle hangzagyvalék, hogy abból a legnagyobb figyelésem dacára sem tudtam kivenni, vajon hol lakozik hát majdan a felügyelő: a kórháznál-e, vagy pedig a szegény-menháznál?

A Mikcz Ödön dr. főjegyző feyelemi ügyében kelt belügyminiszteri határozat felolvasás nélkül tudomásul vetettet, úgyszintén nevezettnek hivatali állásáról való lemondása is, mely tisztai állásnak, úgy a szintén uredésben levő alszámvevői állásnak is pályázat útján való betöltése elhatározottat.

Most következett a tárgyak tárgya: a villa m vilá g i t á s.

A miniszter határozat felolvasása után a polgármester elmondja, hogy hiszen azért csak lesz villamos-világításunk, különb mint akár Harikócon, mert ime — s ezzel kirántja labjiba zesebből az ott szerényen meglapuló irást, — itt az új szerződés, melyet már ujra megcsellekedett a vállalkozóval.

A főválatzatások pedig ebben a szerződésben — a mint egyszeri hallás után

megjegyezhetem — a következők; 1. új és teljesen ép, még össze nem gyűrt papírra van írva, 2. 1894. évi május elsején kezdünk villam-fényárban járni; 3. Több mint bizonyos, hogy nem 30, hanem 50 év a szerződés tartama; 4. Ha a rendőr-főkapitány azt mondja, hogy nincs holdvilág, hát akkor csakugyan nincs és világítani m u s z á j, különben holdfényes éjken nem; 5. Ha a villamvilágítás bármilyen okból megakad, jó lesz az olajméses is világítási eszközül, ugyanazért a meglevő lámpák minden díj nélkül a vállalkozónak átengedtetnek; 6. Vállalkozó tartozik biztosítékot letenni; és végül 7. tartozik bizonyos megállapított díjért magánvilágítást is szolgáltatni.

Egyebekben körülbelül ugyanaz a szerződés, mint volt.

A r a d i főkapitány kétségbeesetten tiltakozik az ellen, hogy ő ez évi május 1. után minden holdfényes éjszakán sétálgasson, megfigyelvén, vajjon hirtelenébb nem kerül-e a hold elé egy darabka felhő, hogy ez esetben menten rohanjon a villámtelephez a világítás elrendelése végett.

B u r i á n polgármester aztán, az ő rettenetes bölcsességével kitanítja a megrettenet, hogy felesleges így járni el, hanem egyszerűen mindenkorra adja ki írásban a vállalkozónak, hogy ha a hold elé felleg kerül, hát rögvést világítson, mert különben baj lesz.

Megeshetik hát e szerint, hogy egy éjjen 10—15-ször hol kigyúlad, hol meg kilótdik a világítás a szerint, ahányszor elbukkan pár pillanatra a hold vagy ismét eltűnik a fellegek mögött.

S o n n e n f e l d Sámuel szerette volna, mielőtt megkötöttük a szerződést, előbb annak technikai oldalát szaktekintély által megvizsgáltatni, ha nincsen e valami, amit még ki kellene kötnünk?

B u r i á n Lajos persze ezt mindjárt kész elcsavarni a felszólalást pénzkérdésnek tekintti; biztosítja hát a felszólaló képviselőt, hogy legyen megnyugodva, ennél elfogadhatóbb szerződést soha még Japánországban sem kötöttek.

S o n n e n f e l d ismétli, hogy nem erről, hanem a vállalat technikai oldaláról szólott, a polgármester — úgymond — félremagyarázza szavait, ő nem sokalja a vállalati összeget, a szerződés egyes pontjaihoz meg pláne hozzá se szól, csupán technikai szempontból kellene azt mégis felülvizsgáltatni.

Bezárta aztán az e fölötti vitát bölcseszóló Nagy Kovács Gergely uram, kibeszónokolván kellő megfontolással és higgadt komolysággal: »Ne is beszéljünk a felől, kérem egészen alázattal, hiszen elég technika nekünk a polgármester úr!»

Ezzel a méla akkordal be is fejeződött aztán a villamos vitatkozás, melynek utána a bátoralanabb elemeknek a teremből történt kivonulása után, a kötött szerződés névszerinti szavazás útján egyhangúlag elfogadtattott.

Az e fölötti örömmámorban aztán a tárgysorozat még hátralevő 9 pontján rohamos gyorsasággal átnyargaltak.

A S u l c z Károly adóügyi tanácsnok fejelemlyégyében kelt vármegyei fejelemlyé választmányi határozat, a polgármesteri jelentés szerint, már megfőlebbeztetett.

Az ideiglenesen betöltendő árvaszéki ülnöki állásra pályáztak: Dr. C s ú s János, Szabó József, Faragó Sándor és Ifj. Gálffy Sándor. C s ú s János dr. azonban visszalépett, a pályázat ki nem elégtőnek jelentetett ki.

A polgármester ez állás betöltésére vonatkozólag egy ajánlatot, illetve javaslatot terjesztett elő, amely szerint — minthogy megfelelő képzettségű fiatal jogász azért nem kerül ez állásra, mert az ezen minőségben eltöltendő ideje a praxisba be nem számítathatnék, — hirdetessék pályázat egy ideiglenes joggyakornoki állásra, ülnöki fizetés mellett s a megválasztandó helyettesítették árvaszéki ülnöknek.

Ezen javaslatát a bölcs férfinak természetesen óriási zsióval elfogadták.

Hát igaz, hogy ez furfangnak fufang; hanem ennek dacára is kétségbe vonom, hogy ez állásra kerülőközék kellő képzettségű ember, mert hiszen, ha az ügyvédi kamarának bármilyen módon is tudására jut, hogy az illető tényleg nem joggyakornok, hanem árvaszéki ülnök, bizony csak nem fogja az az ott eltöltött időt az illető praxisába beszámítani.

Igy hát a bölcs tanács nem igen ér többet egy fabatkánál.

A következő pontokban, úgymint az 1890. 1891 és 1892 évi megyeközmunkaváltási bírság és pótkörovási számadás, úgy az 1892 évi utadó számadás és az 1892 évi letéptéztári számadás tárgyaiban, felolvasás nélkül a szakosztályi javaslatokat fogadták el.

Végül a közpénzek folyó számlára való elhelyezése tárgyában is lőn határozva, hogy ezek ez évben is a »Csongrádmegyei takarékpénztárnál» helyezendők el.

Ezzel aztán vége is lett volna az előadásnak, már kezdtem a nagytisztségű városatyák mellett és kíséretében szerényen meghűződva, kifelé nyomulni a teremből, a mikor hátulról egyszerre mennyei hűr-ajkának lágy csengésű méla danájához hasonlatos dallamú hangicsálás akkordjai iték meg fulem dohártyáit.

Hátra nézek, hát látom, hogy U d v a r d i Sándor és K á t a i Pál János urambátyáim egymás nyaká köré font karokkal és elragadóan bájos balletlépésekben balanciroznak előrefelé; és hallom, hogy a mennyből hangzóknak képzelte búl-búlszavú zene az ő ajkairól repül tova.

Megállok, halgatom a dal hangjait s mintha szárnnyal angyalok röpietének fölfelé a hetedik mennyországba, oly édes, zibbasztó mámor fogja el tagjaimat; repülésem közben is folyton hallok a dalt, a gyönyörbe ringatót, U d v a r d i Sándor és K á t a i Pál János urambátyáim ajkairól:

Már ezután mindünk
Világosságba járunk
Sötétbe;
Petróleumos lámpa
Elmehetsz már tátaba
Sötétbe; . . .
Nem kell nekünk már lámpavilág,
Letűnt már a Szapary-világ,
Ezután ha berugunk,
Villanyfénylél tántorgunk
Sötétbe'.

Ha nem sűt a holdvilág,
Raygot majd villanyvilág
Sötétbe';
Nem lesz többé éjszaka,
Nem járunk ezúttal haza
Sötétbe' . . .
Csodájára messzinnen jönnek,
Nem lesz pártja a mi fényünknek;
Dicső művet alkotunk,
Ald is érte utódnak —
Sötétbe'

Japetus.

Ujdonságok.

Szentes, 1894. január 18.

— **Személyi hír.** Csató Zsigmond dr. alispán tegnap — hivatalos ügyekben — Budapestre utazott.

— **Világrendítő esemény.** Nagy dolog esett Magyarországi politikai életében: Sima Ferenc belépett az orsz. függetlenségi és 48-as pártkörbe. ezt a lapjában világá is hirdette és — Justh Gyula pártelnök a belépő táviratát bemutatván a párt f. hó 15-iki értekezletén, azt a tagok tudomásul vették. Sima Ferenc ezek szerint most már legalább tartozik valahová. Mert mióta Ugronék bementek ismét az anyapártba, Sima Ferenc és Balogh János épp úgy lógtak Magyarországi politikai élete horizontján, akár Mohamed koporsója: és ég föld között. Se ki se be: az országgyűlési képviselők azt se tudták, vajon hova is számolnak hát. Mert az köztudomású volt, hogy sem semmiféle politikai pártba be nem léptek,

sem pedig az új kéttagú országos politikai pártot meg nem alakították. Nem jutott tudomásunkra: vajon az országos függetlenségi és 48-as párt örül-e az új akvizíciónak vagy nem? mert a pártértekezlet — a bpesti lapok egyhangú hírei szerint — csak egyszerűen tudomásul vette a Sima Ferenc lelkének ezen ujjabb távirati elkötelezésére vonatkozó bejelentést; — de legalább Sima Ferencről ma már tudhatni, hogy egyelőre hová szegődött. Hanem hát mi lesz Balogh János? Vajon ő lesz-e most már egyedül az országgház nagy buzdósója? pártelnök, párttag, pártjegyző egy személyben? Nem, ez nem lehet! Inkább hisszük, hogy Balogh János a szentesi közjegyzőség és ezzel a megyei alispánválasztás sorsának eldőlését várja s aztán — aztán ha ujjabb reményeiben csalódott, be fog következni egy ujjabb — világrendítő esemény.

— **A nögyelet bálja.** A f. hó 20-án lesz a helybeli jótékony nögyelet szokásos farsangi táncmulatsága, a kaszinó termeiben. A farsangi évad kétségteletlenül legegészsébb vigalma lesz ez a bál, mert úgy látszik, hogy a kaszinó maga, ha fog is rendezni talán e télen táncvigalmat, az idő rövidsége miatt kizsurlat az a farsangból, esetleg a bőjti évadra. Különben mint már írtuk — a nögyelet vigalma iránt rendkívüli nagy érdeklődés mutatkozik városzerte, amely után itélve előre mondhatjuk, hogy ez a bál fényes sikerű lesz. A rendezőség állandóan buzgó szorgoskodik e vigalom sikere érdekében és tudomásunk szerint főleg arra törekszik, hogy táncosokban hiányosság ne legyen, ami pedig a mi vigasságainknál mindig a fődolog, hogy sikereseknek legyenek mondhatók.

— **Felásott múlt.** Csak a napokban említettük, hogy Reöklván kir. mérnök horgosi uradalmában ásatás közben ókori sírokra találtak. Az ujjabb ásatások eredménye több karéknyaklánc és fülönfüggő. Eddig mintegy 22 sírt ástak fel. A nagyérdékű leletek csakis az ásatások befejezése után lesznek tudományosan alapon megvizsgálva.

— **Önrigoatás.** Nem nevezhetjük, csakis ez új és szokatlan néven azt, amit a »Szentesi Lap» riportere a lap f. évi 6-ik számának »Alispánválasztás» késszülődiké című ujdonságában elkövet. Még azt sem tudja senki egész határozottsággal: vajon Csató Zsigmond dr. alispán fog-e pályázni a szentesi közjegyzőségre vagy nem és ha pályázott: vajon ki is lesz-e ezen állásra nevezve vagy nem? — de azért a nevezett lapban egyre jelenetnek meg apró, rémítő közlemények, amelyek tudni velük — alapinformáció folytat — hogy a megyepárt e kérdésben ezt cselekedte, így vagy amugy értekezett s az alispánságra is megvan már a jelöltje Cicatricis Lajos dr. vármegyei főjegyző személyében. Így a lap f. évi 6-ik száma is tudni akarja, hogy Novák József tartott ez ügyben értekezletet Szegeden, mely alkalommal Cicatricis Lajos dr. az alispánságra már ki is jelöltetett volna s persze, a lap ezt is mind biztos forrásból tudja. Hát mind szép dolog ez. De csak azt bizonyítja, hogy a »Szentesi Lap»-ek-nál időnként előtte is ijesztgetik magukat azért, amitől félnek. Egy dologban azonban megnyugtathatjuk a jámbor önrigoatokat. Abban nevezetesen, hogy a megyepártnak ma nincsen egyetlen egy tagja sem, aki az alispáni állás esetleges betöltése tekintetében addig akciót indítson, amig Csató Zsigmond dr. az alispáni székből megmaradni kíván. Viszont azonban az iránt is tisztában lehetnek az önrigoatok, hogy e pártnak olyan tagja sincs egy se, aki az esetleges alispánválasztás kérdésében hozzájuk csatlakoznék.

— **Jóka-ünnep a polgári körben.** A polgári olvasókör is megvalósítja a tervét: megünnepli a legnagyobb magyar író Jókai

Már 50 éves írói munkásságát, miként azt széles e hazában jórómán minden társaságot megcsodálta, amelyek mondhatni leg többet köszönhetnek a halhatatlan nevű írónak könyvtáraik szellemi kincsének gazdagításáért. A polgári olvasókörök a f. év a f. hó 27-én tánc-vigalommal egybekötve a Kass-szálló nagytermében lesz és az ünnepi est programja a következő: Elnöki megnyitó beszéd, Balázsovits Norbert kör-elnökötől; Jókai Mórról felolvasás Papp Lajos körjegyzőtől; Holtholt költésze-relmés Jókai drámai költeménye, szavalja Kristó Nagy Antal körtag; felolvasás Papp Gyula könyvtárostól; Számadás költemény Jókai Mórról, szavalja Gálffy Sándor körtag. A Jókai-ünnepre szóló meghívók a vigalmi bizottság által a napokban küldetnek szét és ha a rendezőség nem is követné el mindent az ünnepi est sikere érdekében, Jókai Mór neve és az ünnep alkalmatossága elég biztosítéka volna akkor is a teljes sikernek. Mindazonáltal, akik meghívót nem kapnának az estélyre, de arra igény tartanak, forduljanak az íránt egész bizalommal a rendezőséghez, amely bizonyára készségesen fogja az akaratán kivül esett elnézést pótolni.

— A főispán ellen intéz kirohanást a Szentesi Lap f. évi 6-ik számának „Főispán és rendőr” című ujdonsága. Nem fáj ugyan a fejünk Tallian Béla főispánért, sőt meg vagyunk győződve, hogy a ő feje sem fájdul bele az eféle durva kirohanásokba, de mégis kell, hogy kissé a minősítetlen hanggal foglalkozzunk, a mely ezt a kirohanást átlenül. Az esetet, amely e kirohanás indokál szolgált, lapunk is közölte, teljes tárgyilagossággal. De nem közöltük azt az előzményt, hogy a főispán több ízben felhívta már titkárát a főkapitány figyelmét a rendőrök részéről tapasztalt tisztelatlanságra, valamint arra is, hogy maga észlelte, miszerint rendőreink, amikor poszton tehát szolgálatban vannak is, kedélyesen pipázgatnak és diskurálnak. S épp az ingerelte a főispánt, hogy az esetben is cigarettázgatót és kedélyesen diskurált a poszton levő rendőr. Feltéve azonban, hogy a dolog nem így van: ugyan mi jussónapláljuk mi azt a jogosnak mondott kívánást, hogy Csongrádvármegye főispánja a vármegye székhelyén lakjék, amikor a demagóg sajtó még ilyen alkalmat is arra ragad meg, hogy — épp úgy mint minden közteintélyt — a főispán tekintélyét is, durva módon lerontsa, sőt olyan naiv legyen, hogy a főkapitányt meginterpellálja: vajon megindította-e a kihágási eljárás az ellen a főispán ellen, akinek figyelme még arra is kiterjed, aki még az olyan — előtünk kicsiségnek látszó dologra is ügyet vet, hogy rendőreink tisztességesen ki vannak-e képezve, vagy nem? Valóban, amikor az ember a szabad sajtó ilyen durva és beszámíthatatlan eltévéléseit tapasztalja Szentesen, méltán merül fel elméjében a kérdés: vajon megértünk-e mi már egészen a feltétlen sajtószabadságra és arra, hogy városunk az legyen, amit olyan hön kívántunk, a miért annyit küzdöttünk: egy vármegye székhelye?

— Ujjab patika-mozgalom van keletkezésben városunkban. A Szentesi Lap szerkesztője ugyanis sehogy se tud megnyugodni abban, hogy a belügyminiszter az 5-ik gyógyszerár felállítását magánfolyamodványokra nem engedélyezte és ha a lap legutóbbi száma egy ujdonságának himni lehet, most arra indul meg a mozgalom, hogy — a magánkérelmezők elutasítását, ennek ellenére most már maga a város mint erkölcsi testület kérje, nem is pusztán az 5-ik, de mindjárt a hatodik gyógyszerár állítására is az engedélyt.

— Vármegyénk a vásárhelyi város-házmegnyitáson. Emlegettük már lapunk korábbi számaiban, hogy a szomszédos H.-M.-Vásárhely ma lesz az új és díszes város-házmegnyitása és hogy erre az ünnepre a szomszédos törvényhatóság vármegyénk törvényhatósági bizottságát is meghívta. Mint értesülünk, e meghívásnak a vármegye örömmel meg is fog felelni és amennyiben Csató

Zsigmond alispán hivatalos útya folytán az ott megjelenésben akadályozva van, Cicatricis Lajos dr. főjegyző, mint helyettes alispán fog a vásárhelyi város-házmegnyitáson vármegyénk képviselőtében megjeleni, akizhez Fekete Márton, Dózs Béla, ifj. Vecseri János és más törvényhatósági bizottsági tagok csatlakoznak küldöttségként. A város-házmegnyitás programjába a szomszédban díszközgyűlés tartása, továbbá ezt követően hivatalos bankett van felvéve, míg a vásárhelyi ifjúság ez alkalmat arra használta fel, hogy este a Sas-szálló termében fényes táncvigalmat rendezzen, amely kitünő sikerűnek ígérkezik.

— Bűnügyi végtárgyalás. Az oly sokszor végtárgyalásra kitűzött, de közbejött akadályok miatt eddig mindég elhalasztott dr. Bartha Kálmán-Sima Ferenc-féle bűnfenyítő ügyben, melyet az előbb nevezett a személyes szabadság megsértése miatt indított Sima és társai ellen, a szegedi királyi törvényszék, mint értesülünk, legujabban a f. évi február hó 1-ére tűzte ki a végtárgyalást. Nem lehetetlen azonban, hogy az újabb terminusok nem lesz lehetséges ebben az érdekes bűnfenyítő perben a tárgyalást megtartani vagy hogy újból kénytelen leend a törvényszék azt elhalasztani, mert hát — előre semmiképpen sem tudható, vajon helyreáll-e akkorra a Sima Ferenc egészségé?

— Gazdálkodó ifjak vigalma. A helybeli gazdálkodó ifjúság a f. évi február hó 3-án táncvigalmat rendez a Kass-szálló termében. A gazdálkodó ifjak és táncvigalmi rendszerint az ott uralkodó feszletlen jövedv és népes voltuk által tünnek ki és hisszük, hogy e részben idei táncvigalmuk sem fog kivéltet képezni a megszokott szabály alól. A vigalomra szóló meghívók a napokban küldetnek szét.

— Rendőri hírek. Öngyilkosságot követett el a f. hó 15-én viradóra Berényi Lajosné, egy 33 éves asszony s ami az akasztás által ezekvelt öngyilkosságban a legkülönböb — hozzátartozói ezt úgy vallják, hogy a szerencsétlen nőt makacs fogfájása vitte rá életének ilymódon való elemzésésére. Az ok mindenesetre fölöttébb eredeti és bizonyára egyedül álló az eddigi öngyilkosságok történetében. — Hirtelen halállal múlt ki a napokban Grill Frigyes I. tizedbeli lakos. A halalozás olyan gyanús tünetekkel járt, hogy — kivált miután mérgezésről sutogott a hirmás, az elhaltak orvosrendőri felboncolását kellett elrendelni. Ez a felboncolás meg is történt tegnap, azonban a gyanú legkisebb támpontját sem adta, mert csak az konstatalható általa, hogy Grill Frigyes természetes halállal múlt ki.

— Becsületes megtalálók. A helybeli postahivatal elválasztó korlátjáról tegnap egy malom-selyemszítákhöz való szövözet tartalmazó csomag vészett el. A becsületes megtaláló, ha a csomagot a rendőrségre vagy a hengermalom-részvénytársasághoz viszi, illő jutalmat kap.

Égész selyem, mintázott Foulandokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kozkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle diszpositó és 2000 különböző szín- és árnyalatban) szállít postabér- és vámentesen a privat megrendelők lakására H. Neuberger G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zúriohben. Mintak postafordulóval küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (2)

Számadás.

A f. hó 13-án tartott diák-bál jövedelme: jegyekből 100 frt 50 krig, felülfizetésekkel 72 frt 50 krig. Egy torta kisorsolásából 4 frt. Összesen 177 frt. — Kiadás 74 frt 15 krig. Tisztajövedelem 102 frt 85 krig. Felülfizetési szívek voltak: Tallian Béla, Sima Ferenc, Balogh János, Szeder János, V. Szócs Géza urak 5—5 frtot, Pólya Ferenc, id. Molec Lajos urak 3—3 frtot. Zolnay Károly úr 2 frt 50 krig. Dósa Ilek, Szalay István, Keil Alajos dr., Derzsi K. Ferenc, Demeter István, Bányai József, Onody Géza, Jurenák Béla, Kanász N. Imre. Hubacsek Pál, Komáromi Lajos urak 2—2 forintot. Krisztian István, Balázsovits Norbert, Kiss Zsigmond, Reis Samu dr., Onodi Lajos, Berecz Sándor dr., Dózs Béla, Maasburg Kornél br, Filó Tihamér dr., Borsos József (H.-M.-Vásárhely), Cohn Jakab, Neumann Jónás, Tóth László, Kmettyó Károly (H.-M.-Vásárhely), Pandovits Dóme urak, 1—1 frt, Gunst Lipót, Radimecki Kálmán, ifj. Borbély Lajos urak 50—50 krig. Akiknek köszönetét fejezi ki a rendezőség, hogy a kitűzött célt anyagilag is szívek voltak előmozdítani.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Máteffy Ferenc
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

5509.t.k. 1893. szám.

Árverési hirdetm. kivonat.

A szentesi kir. járásbírósg mint telek-kövi hatóság közhírré teszi, hogy a Szentesi Takarékpénztár végrehajtatónak és csatlakozott társa özv. Kosák Györgyné szül. Török Julianna csatlakozott végrehajtatónak ifj. Csics Jánosné Kosák Ilona végrehajtatónak szenedv elleni 1800 frt és 200 frt tőkekövetelése és járuléai iránti végrehajtsi ügyében a szentesi kir. járásbírósg területén levő, Szentes város határában fekvő, a szentesi 3523. sz. tjkben A. 202/a. sz. a. foglalt I. t. 149. népsorszámu ház, udvar és minden tartozékaira az árverést 1034 frtb ennel megállapított kikiáltási árbán elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1894-ik évi január hó 25-ik napján délelőtt 9 órakor ezen telekkövi hatóság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becslésének 10% át vagyis 103 frt 40 krig készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfoyllyammal szimított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovdáképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a banatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény atszolgáltatani.

Kelt Szentesen, 1893. évi dec. hó 5-én.

A szentesi kir. járásbírósg mint telek-kövi hatóság.

HUBACSEK, kir. aljársbíró.

544.1894. Csongrádvármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

Szentes rendezett tanácsú városnái üresedésben levő, s 700 frt évi fizetéssel javadalmazott birtoknyilván-tartói, 300 frt évi fizetéssel javadalmazott ügyészegédi, és 400 frt évi fizetéssel díjazott írónki állásra ezenel pályázatot hirdetek, s felhivom mindazokat, kik ezen tisztai állások valamelyikét elnyerni kívánják, hogy képetittségüket és erkölcsi magukviselését igazoló okmányokkal kellően felszerelt kérvényeiket f. évi január hó 31-ik napjának d. u. 5 órájáig hozzám nyujtsák be.

Szentes, 1894. január 13.

Dr. Csató Zsigmond
alispán.

3—2.